

Základní škola, Třinec, Slezská 773, příspěvková organizace

Slezská 773, 739 61 Třinec

Minimální preventivní program na školní rok 2022/2023

Vypracovala: Mgr. Ivana Cieslarová, školní metodik prevence

Program je zveřejňován na školních webových stránkách a bude též k nahlédnutí u ředitele školy a metodika prevence.

Charakteristika školy

Název: Základní škola. Třinec, Slezská 773, příspěvková organizace

Adresa: Slezská 773, 739 61 Třinec

Forma hospodaření: příspěvková organizace

Zřizovatel: Město Třinec

Ředitel školy: Mgr. Ivana Pinkasová

Školní jídelna: v budově školy, Slezská 773, Třinec

Školní družina: počet oddělení ŠD: 7, 2 oddělení na budově Slezská 773, Beskydská 1140,

Organizace vyučování: Plně organizovaná škola

Počet tříd: 32

Počet žáků: 670, z toho 1. stupeň 309, 2. stupeň 361

Materiální podmínky:

- 32 kmenových tříd
- 13 kabinetů pedagogických pracovníků
- 2 učebny informatiky
- 1 učebna cizích jazyků
- 2 tělocvičny (malá a velká)
- 1 posilovna
- 1 učebna chemie a přírodopisu
- 1 učebna fyziky
- 1 učebna zeměpisu
- 1 aula
- 1 cvičná kuchyně
- 1 dílna pro výuku praktických činností
- 1 knihovna/studovna

Informační zdroje

Vnitřní informační zdroje

- Webová stránka školy obsahující příslušné kontakty a telefonní čísla (ředitel školy, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitelé) www.6zstrinec.cz
- Nástěnky, školní rozhlas
- Odborná a metodická literatura, odborné časopisy ve školních knihovnách naší školy

Vnější zdroje – spolupráce s ostatními subjekty

a) Horizontální spolupráce

- Odbor sociálních věcí MÚ Třinec – oddělení kurátorů pro děti a mládež
- Odbor sociálních věcí MÚ Třinec – oddělení sociálně právní ochrany dětí
- Odbor sociálních věcí MÚ Třinec – oddělení sociální správy
- Policie ČR
- Pedagogicko-psychologická poradna Třinec
- Pediatři a praktičtí lékaři

b) Vertikální spolupráce

- MŠMT – Odbor speciálního vzdělávání a institucionální výchovy
- Krajský školský koordinátor prevence – pracovník krajského úřadu
- Oblastní metodik preventivních aktivit – pracovník pedagogicko-psychologické poradny

Při zpracování Minimálně preventivního programu a Programu proti šikanování byly využity tyto materiály:

- Školský zákon §29
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních
- Strategie prevence rizikových projevů chování dětí a mládeže v působnosti resortu školství mládeže a tělovýchovy na období 2013-2018
- Školní vzdělávací program
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministerstva školství mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 22294/2013-1

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

1. násilí a šikanování,
2. záškoláctví,
3. kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
4. ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže (nebezpečí internetu), komerčního sexuálního zneužívání dětí,
5. xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
6. užívání návykových látek, anabolik, medikamentů a dalších látek,
7. patologického hráčství (gambling),
8. diváckého násilí
9. syndromu týraných a zneužívaných dětí (CAN),
10. sebepoškozování,
11. poruchy příjmu potravy,
12. nebezpečí adrenalinových sportů a předcházení úrazů,
13. rizikové chování v dopravě a předcházení úrazů,
14. sekt a sociálně patologických náboženských hnutí,
15. masmédiá – klamavá reklama,
16. nebezpečí spojená s užíváním internetu (poskytování údajů o sobě a své rodině, netolismus, kyberšikana, stalking, sexting...)

Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1.-9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence a speciální pedagog.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog, sexuální výchova – nerizikové chování, vztahy mezi partnery, problematika násilí v rodině, týrání, možnosti antikoncepce atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva a povinnosti dítěte, význam a cíle reklamy apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech a také v třídnických hodinách:

- Výchova k občanství a Výchova ke zdraví – Vnitřní svět člověka (sekty, životní názor, životní perspektivy), Právní řád ČR, Hodnota a podpora zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj (sebezpoznání a sebepojetí, vztah k sobě, k druhým), Rizika ohrožující zdraví (manipulativní reklama, působení sekt) Změny v životě člověka (dětství, puberta,

dospívání, sexuální život, rodičovství) nebezpečí internetu (kyberšikana, sexting, stalking, netolismus...), Drogy legální i nelegální a jejich dopad na organismus.

- Biologie, zeměpis – Lidské tělo – stavba, procesy, lidské rasy, výskyt konfliktů, výskyt a pěstování drog – vliv na oblast
- Přírodověda, vlastivěda – Vztah k rodné zemi, historie, vztah k lidem, stavba těla
- Český jazyk – Pozitivní vzory osobností, hledání smyslu života, životní cíle – úvahy
- Člověk a jeho svět – Dopravní výchova, nebezpečí doma i venku, vztah k sobě, rodině, lidem, rodné zemi, šikana
- Výtvarná výchova a výtvarné soutěže – Tematické práce k zdravému životnímu stylu, k drogám, estetickému prostředí
- Tělesná výchova – Zdravý způsob života, relaxace, výchova ke sportu, duševní hygiena, adrenalinové sporty – nebezpečí
- Chemie – Chemické složení drog

Cíle minimálně preventivního programu

Cílem působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- -s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- -schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- -přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- -schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- -s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- -podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek

a) dlouhodobé

- Výchova ke zdravému životnímu stylu.
- Rozvoj a podpora sociálních kompetencí.
- Funkční informační systém, funkční další vzdělávání pracovníka prevence, vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence.

b) střednědobé

- Zapojování rodin do života školy.
- Vytvoření a podpora systému víceletého financování pro oblast primární prevence sociálně patologických jevů.

- Vytvoření bezpečného prostoru ve škole.
- Eliminace výskytu projevů rizikového chování mezi žáky – zlepšení vztahů mezi žáky navzájem.
- Vytváření a distribuce metodických materiálů.
- Efektivní využití finančních zdrojů pro primární prevenci na škole.
- Zkvalitnění spolupráce metodika prevence, pracovníků školy a rodičů.

c) **krátkodobé**

- Po zmapování potřeb v oblasti primární prevence vyvodit postupy pro další školní rok.
- Pokračovat ve spolupráci se SRPŠ – financování programů primární prevence.
- Zvýšit informovanost o primární prevenci v učitelském sboru.
- Důkladně seznámit žáky s nebezpečím internetu (sexting, stalking, netolismus...), šikany a kyberšikany.
- Opětovně zdůraznit nebezpečí zneužívání návykových látek (alkoholu, cigaret, nikotinových sáčků, marihuany).
- Důsledně sledovat absenci žáků, o neomluvených absencích vést zápis a řešit dle Školního řádu Metodického pokynu MŠMT Č.j.:10194/2002-4 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.

Rozpis programů pro jednotlivé ročníky a pedagogické pracovníky v rámci primární prevence na rok 2022/2023

Programy jsou realizovány prostřednictvím přednášek, besed, diskusí ve skupinách, interaktivních a zážitkových programů, pobytové akce, situační intervence, vzdělávacího semináře a třídnických hodin.

Cílová skupina	Program	Realizátor – zodpovídá
1. ročník	Bezpečné chování v silničním provozu – teoretická i praktická část	Třídní učitel
2. ročník	Základní pravidla chování v určitých situacích – sám doma, po cestě ze školy a do školy, nebezpečí i od blízkých osob (příbuzný, kamarád rodičů, soused), bezpečný kontakt se zvířaty	Třídní učitel

3. ročník	Vliv volnočasových aktivit na prevenci kriminality Moje tělo, můj domov	Třídní učitel Acet
4. ročník	Základní pojmy související s pravidly silničního provozu – cyklisté Prevence patologie ve vztazích ve třídě a rozvoj dobrého kolektivu. Plavba po on-line moři – prevence kyberšikany	Třídní učitel Acet Acet
5. ročník	Nástrahy města a přírody- Jak se chovat při živelných katastrofách, demonstracích Pohlavní dospívání – dospívání – související změny, hygiena Prevence patologie ve vztazích ve třídě a rozvoj dobrého kolektivu. Říkat ano, říkat ne.	Třídní učitel Poradna pro rodinu a vztahy p. Libuše Pavlíková Acet Acet
6. třída	Adaptační kurz Sociálně patologické jevy Počátky šikany, kouření, požívání alkoholu a drog. Dopad užívání návykových látek na lidský organismus. Příklady nejčastějších přestupků a trestných činů v uvedené oblasti. Pravidla třídy, klima třídy, šikana a prevence proti ní v rámci adaptačního kurzu Projekt Nebezpečí kouření Skrytá nebezpečí internetu- Prevence kyberšikany	Metodik prevence, třídní učitelé, Mgr. Nina Pakánová, Mgr. Lucie Siudová Učitel VzD Třídní učitelé, metodik prevence Metodik prevence, třídní učitelé V rámci hodin VzD Acet

7. třída	Záškoláctví a jiné negativní jevy Problémy se zákonem Omluvené a neomluvené absence Výchovná, ochranná a trestní opatření Projekt prevence alkoholismu	Učitel Vko Učitel Vko
8. třída	Sociálně patologické jevy Legislativa v oblasti šikany Vliv užívání drog a alkoholu na lidský organismus Kampaň proti drogám	Učitel Vko Magistrát města Třince
9. třída	Právní vědomí – rozdíl mezi trestním činem a přestupkem, trestní zodpovědnost mladistvých a dětí, řízení pod vlivem návykové látky, drobné krádeže, loupež, vydírání, porušení autorského práva, křivá výpověď, nutná obrana – oprávněné použití zbraně (i nože např.) Mentální bulimie a anorexie Nebezpečí poruch příjmu potravy Sex, AIDS a vztahy	Učitel Vko Poradna pro rodinu a vztahy p. Libuše Pavlíková Acet
Jednorázové akce	Dle nabídky	TRISIA Třinec
Nespecifická primární prevence	Školní výlety, exkurze, třídnické hodiny Halloween-zábavné odpoledne pro žáky prvního stupně Plavecký výcvik 1. – 5. ročník Jazykový kurz pro 6.ročník	Třídní učitelé Třídní učitelé a žáci II. st. Třídní učitelé Učitelé Aj

	Lyžařský kurz 7. ročník	Učitelé TV
	Mediální kurz pro 8. ročník	Učitelé Čj
	Kurz finanční gramotnosti pro 9. ročník	Učitelé M a Vko
	Prezentace závěrečných seminárních prací 9. ročníků	Všichni učitelé
	Návštěvy divadelních představení a výchovných koncertů	Všichni učitelé
	Sportovní turnaje a olympiády	Učitelé TV
	Zahradní slavnost	Učitelé I. st.

Personální zajištění prevence

Na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních:

Výchovný poradce

- 1) Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence.
- 2) Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech.
- 3) Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými.
- 4) Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách.
- 5) Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linka bezpečí apod.)

- 6) Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP.
- 7) Zajišťuje kariérové poradenství a poradenskou pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků.
- 8) Realizuje individuální či skupinová šetření k volbě povolání, konzultuje se zákonnými zástupci jejich očekávání a předpoklady žáků pro případné budoucí studium.
- 9) Spolupracuje s třídními učiteli potřebných žáků. Nejenom žáci se specifickými poruchami učení, ale i nadané děti mají individuálně vzdělávací plán, za který zodpovídá právě výchovný poradce. Třídním učitelům pomáhá v sestavování individuálně vzdělávacích plánů a zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence.
- 10) Žáky a jejich zákonné zástupce informuje o možnostech dalšího vzdělávání, využívání služeb různých poradenských zařízení apod.
- 11) Veškeré činnosti (například průběh výchovné komise, doporučení žáka k vyšetření v PPP) je nutno zaznamenává písemně pro případ doložení navrhovaných změn u žáka.

Metodik prevence

- 1) Metodik prevence vytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci.
- 2) Koordinuje a participuje na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
- 3) Metodicky vede činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
- 4) Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Koordinuje přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců, prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
- 5) Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

- 6) Kontaktuje odpovídající odborná pracoviště. Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. Vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.
- 7) Zajišťuje a předává odborné informace o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- 8) Prezentuje výsledky preventivní práce školy, získává nové odborné informace a zkušenosti.
- 9) Vede a průběžně aktualizuje databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce a jednotliví odborníci).
- 10) Vyhledává žáky s rizikem či projevy sociálně patologického chování, poskytuje poradenské služby těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťuje péči odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- 11) Spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd.

Pedagogové

- 1) Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy.
- 2) Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření.
- 3) Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání učitelů s rodiči s možností přítomnosti žáka a dalších možností komunikace.
- 4) Úzce spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem pro včasné zachycení problémů.
- 5) Třídní učitelé i učitelé odborných předmětů se podílejí na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě.

- 6) S pracovníky poradenského pracoviště průběžně komunikují o žácích vyžadujících zvýšenou péči.

Ředitel školy

- 1) Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů.
- 2) Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.
- 3) Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.
- 4) Spolupracuje s metodikem prevence a s výchovným poradcem.
- 5) Zveřejnění informací
- 6) Informace obsahující důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, zásady první pomoci při výskytu šikany, jsou rozdány do každé třídy, aby mohly být dětem kdykoliv k dispozici.

Zaměření primární prevence školy

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Žáci část vyučování spolupracují ve dvojicích a ve skupinách. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty ke zlepšení sociálního klimatu třídy, klást otázky.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatcích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče budou o programu informovat především třídní učitelé na třídních schůzkách. Informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence užívání návykových látek a šikany. Rodiče každého žáka mají možnost konzultace problémů s psychologem z Pedagogicko-psychologické poradny v Třinci, který nabídne řešení problému, příp. je domluvena delší spolupráce s PPP.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

Zveřejnění informací

Informace obsahující důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, zásady první pomoci při výskytu šikany budou zveřejněny na nástěnce na respiriu školy a pravidelně doplňovány.

Program bude propagován a zveřejňován na školních webových stránkách a bude též k nahlédnutí u ředitele školy a metodika prevence.

Doporučené postupy školy při řešení podezření na užití návykových látek, alkoholu, tabáku, krádeží, vandalismu

Tabákové výrobky

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit.

Školním řádem je nutné kouření v prostorách školy zakázat a stanovit sankce za porušování tohoto zákazu.

Konzumace tabákových výrobků ve škole

- 1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- 2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- 3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
- 4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- 5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- 6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Alkohol

Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.

Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

- 1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

- 2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- 3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- 4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- 5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- 6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- 7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- 8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- 9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- 10) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- 11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- 12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- 13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

- 1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách** školy **alkohol**, postupují takto:
  - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
  - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
  - d) Zpracují stručný záznam o události.
- 2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:
  - a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
  - d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
  - e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Omamné a psychotropní látky (OPL)

Konzumace OPL ve škole

- 1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- 2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- 3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- 4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- 5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.

- 6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyzve škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- 7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyzve škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- 8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyzve škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- 9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
- 10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- 11) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- 12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
- 13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
- 14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- 15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

- 1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

- 2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
- 3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- 4) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

V případě, kdy pracovníci **školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní**, postupují takto:

- 1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury. O nález ihned uvědomí vedení školy.
- 2) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- 3) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní**, postupují takto:

- 1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- 2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- 3) O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupce.
- 4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- 5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

- 6) V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků** má nějakou **OPL u sebe**, postupují takto:
- 7) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- 8) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- 9) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Krádeže a vandalismus

Prevence proti krádežím

- 1) Ve školním řádu uvést, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.
- 2) Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu, školské zařízení ve vnitřním řádu:
  - a) zdůrazní, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit,
  - b) ředitel školy ve školním řádu určí způsob zajištění těchto předmětů na určeném místě.
- 3) Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

- 1) O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
- 2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- 3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Prevence proti vandalismu

- 1) Ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
- 2) V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

- 1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- 2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- 3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.